

Bizim müsahib

BİR ADDIMDA SƏNƏT,
BİR ADDIMDA AİLƏ MİRASI

Bugünkü müsahibimiz beynəlxalq müsabiqələrin laureatı, xoreoqraf, “Gülüstan” rəqs ansamblının bədii rəhbəri Lenay Seidəli-zadə ilə həm yaradıcılıq barədə, həm də ailəsinin sənət irsi, pərdəarxası xatirələri və səhnə duyğuları barədə söhbət edəcəyik.

- Lenay xanım, Azərbaycan rəqs sənətini necə təbliğ edirsiniz. Çətinliklər olurmu?

- Azərbaycan rəqs sənətinin inkişafı mənim üçün sadəcə bir peşə deyil, həm

Emalatxanası” adlı layihə çərçivəsində dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan həmvətənlərimizlə fəal şəkildə işləyirəm. Məqsəd uzaqda yaşayan həmvətənlərimizə mədəniyyətimizi, tariximizi və folklorumuzu tanıtmadır. Əməkdaşlıq etdiyimiz mərkəzlər arasında Praqadakı Azərbaycan Mədəniyyət Evi, Misirdəki Azərbaycan Mədəniyyət Evi, ABŞ, Avstraliya, Yaponiya, Rusiya və digər şəhərlərdə yaşayan diasporlar var.

Bundan başqa, mənim çoxlu sayda xarici tələbələrim var ki, onlar Azərbaycan

torluğu ilə “Atəş Hub”-ın təqdimatında festival çərçivəsində “Eşq-i Nur” sərəqsinin açılışı baş tutdu. İncəsənətin müxtəlif istiqamətləri üzrə iyirmi rəssam əsərlərini bu sərgidə təqdim ediblər.

Mənim üçün böyük şərəfdir ki, dahi Nəsiminin yaradıcılıq və həyat yoluna həsr olunan “Sözün soyundurulması” adlı canlı performansım sərginin açılışında nümayiş olundu və böyük maraqla qarşılandı. Sərginin bağlanış mərasimində Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva və Bakı Media Mərkəzinin rəhbəri Arzu Əliyeva iştirak etmişdilər, onlar hər bir əsərlə yaxından tanış oldular. Öz əsərimin konsepsiyasını onlarla bölüşüb, müzakirə etmək mənim üçün böyük şərəf oldu.

- Siz məşhur xoreoqraf və rəqqasə, respublikanın Xalq artisti Roza Cəlilovanın nəvəsiniz. Bunu eşidəndə insanlar necə reaksiya verirlər?

- İlk növbədə məsuliyyətlidir. Reaksiyalar da fərqli olur, bəziləri deyir, çox xoşbəxt insansan ki, belə bir sənətkarın nəvəsin. Bəziləri təəccüblənir ki, mən bunu heç yerdə vurğulmıram, dərhal bildirmirəm. Roza xanımın ilk müəllimim olması ilə bağlı suallar verənlər də olur. Deyərdim ki, nənəm həm mənə, həm də bacım Aslana Əliyevaya qarşı tələbkər bir müəllim olub. Ümumiyyətlə, reaksiyalar müxtəlif olur. Səmimi desəm, Roza xanımın nəvəsi olduğumu çox yerdə açıqlamıram.

- Səbəb nədir?

- Mən fəxr edirəm ki, belə bir sənətkarın nəvəsiyəm, lakin yüksək pillələrə qalxmaq üçün heç vaxt onun adından istifadə etmək istəməmişəm. İnsan əgər özündə bir istedad hiss edərsə, bunu ki-minsə köməyi ilə yox, öz zəhməti ilə özə çıxartmalıdır.

- Roza xanımın hansı xüsusiyyətlərini özünüzdə görürsünüz?

- Tələbkərlik, tələbələrə qarşı sərtlik. Mən onun məşqlərində böyümüşəm. Məşqlərə gecikəndə, hazırlıqsız gələndə saçları səliqəsiz yığanda tələbələr dərsə qoymurdu. İstər-istəməz hazırda mən də öz dərslərimdə bütün bu detallara fikir verirəm. Həyata sevgi, sənətə bağlılıq, estetik zövq, həyat barədə müzakirələrə həvəsi də nənə ilə orta nöqtəmiz olub...

də bir həyat missiyasıdır. Fəaliyyətimdə məqsədim bu zəngin mədəni irsi qoruyub saxlamaq, onu yeni nəsillərə ötürmək və eyni zamanda müasir tamaşaçılara daha yaxın etməkdir. Gənclərlə fəal şəkildə işləyirəm, onları ənənəvi rəqslərə öyrədirm, eyni zamanda böyüklik üçün də ustad dərsləri təşkil edirəm və folklor ilə müasiri birləşdirən layihələr yaradıram. Mənim üçün hər bir hərəkət, hər bir obraz xalqımızın ruhunu, tarixini və mədəniyyətini əks etdirməlidir.

Bu sənətdə əsas çətinlik odur ki, cəmiyyətimizdə əksəriyyət insanlarda Azərbaycan milli rəqsinin və musiqisinin anlayışı itir, tarixi bilmək və öyrənmək tələbatı o qədər də çox deyil. Amma bu düzəlmə işidir, bu sahədə peşəkar çalışanlarda istək və məqsəd varsa...

- Digər ölkələrdə necə, Azərbaycan milli rəqslərinə diqqət varmı?

- Əlbəttə, hətta böyük bir maraq var. Azərbaycan xalq rəqslərinin digər ölkələrdə təbliği çox uğurla həyata keçirilir. Bir neçə ildir ki, müəllifi olduğum “Rəqs

xalq rəqsinə vurğunluqla yanaşır və onu düzgün öyrənmək istəyirlər. Bu, mənim üçün böyük qürur və sevinc mənbəyidir.

- Həm də hüquqşünassınız, incəsənət və hüquq bir-birinə yad mövzulardır. Çətin gəlmir sizə?

- Əgər bu iki sənətdən hansısa biri olmasaydı, həyatım bu qədər maraqlı və tam olmazdı. Artıq ortaq bir nöqtəni tapmışam. Bəzən insanlar mənə bir sənəti seçməli olacağımı deyirlər. Lakin mənim üçün hər iki sənətdə eyni anda olmaq daha çox hüznəvericidir. Hüquq sahəsi üzrə tez-tez dünyanın fərqli ölkələrində təlimlərdə və konfranslarda iştirak edirəm. 2022-ci ildə Vyanada İlk Nüvə Hüququ üzrə Beynəlxalq konfransda iştirak üçün yeganə azərbaycanlı olaraq qrant qazandım.

- Bu il “Nəsimi festivalı”-nı iştirakçısımsınız...

- Nəsimi festivalı Heydər Əliyev Fondu və Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi ilə keçirilir və bu il üzv olduğum Səbinə Şixlinskaya mən-

- Tanqo sənətinə marağınız necə başladı? Bu seçim təsadüfi oldumu?

- Hər bir insanın hansısa musiqiyə marağı daha çox olur. Uşaqlıqdan tanqo musiqisinə sevgim olub. Onu da anlayırdım ki, bu, yetkin yaş üçün uyğun rəqsdır. 20 yaşında artıq həyatımı bu rəqsə bağladım. O vaxtlar cəmiyyətimizdə bu rəqs o qədər də tanınmırdı. Amma indi tanqo cəmiyyətimiz böyüyür. 2019-cu ildə öz “Baku Tango Therapy” adlı tanqo məktəbimi açdım. Əsas məqsəd tanqonu bir rəqs kimi deyil, terapiya növü kimi də tanıtmışdır.

- Azərbaycanda rəqs sənətinə yanaşma sizi qane edirmi, yoxsa daha çox dəstək və diqqətə ehtiyac var?

- Rəqs sənətinə diqqət daha çox olsa, gözəl olar. İncəsənətin bütün sahələri gözəldir, lakin rəqs mənim üçün əvəzolunmazdır. İstənilən bir ölkədə gedəndə ilk növbədə teatra, milli musiqiyə, milli rəqsə maraq göstərirlər. Ölkəmizdə də bu yöndə ciddi planlar qurulsa, yaxşı olar. Əfsuslar olsun ki, Azərbaycan milli rəqslərinin incəliklərini, detallarını düzgün for-

malarda xüsusi maraqla yanaşır və onu

mada cəmiyyətə çatdıran müəllimlərin sayı çox azdır. Bizim kifayət qədər zəngin rəqslərimiz var. Lakin müəllimlər daha çox bayağı rəqsləri öyrədirlər, bu da onların qeyri-peşəkar olduqlarından irəli gəlir.

- Sosial şəbəkələrin təsiri varmı rəqsin bu formada təbliğinə?

- Təbii ki var. Sosial şəbəkələrdə az yaşlı qızlar oğlan hərəkətləri ilə məşəyi bilinməyən musiqilərlə rəqs edir. Uşağın zövqü kiçik yaşlardan korlanır və təsir altına düşür. Burada valideynin də, cəmiyyətin də rolu çox önəmlidir. Düşünürəm ki, bu məsələ kökündən həll olunmalıdır.

- Səhnədə rəqsləri ifa edərkən yaşadığınız hissləri sözlə necə ifadə edərdiniz?

- Səhnəyə çıxanda tamam başqa insan oluram. Səhnənin özünəməxsus enerjisi var, hansı ki səni daxilən daha da gücləndirir, qanadlandırır, ilhamlandırır və özünü xoşbəxt hiss edərsən. Və hər zaman çalışmışam ki, bu hissləri tamaşaçıya hiss etdirim.

- Maraqlıdır, Roza xanımın sizə verdiyi ən yaddaqalan nəsihət nə olub?

- Uşaqlıqdan nənəmin məşqlərində böyümüşəm. Həmişə diqqətlə baxırdım, necə izah edir, rəqsləri necə qurur, tələbələrini nə cür təmas yaradır. Bir müddətdən sonra mən də öz kollektivinə daxil olurdum. O mənə heç bir tələbəsindən

ayırmırdı, bütün tələbələrini eyni yanaşırdı.

2022-ci ildə diplom işimə hazırlaşarkən 42 nəfərdən ibarət trupa ilə Astor Piazzollanın eyni adlı əsərinə “Mələyin ölümü” tanqo tamaşasını qurdum. Tamaşanın premyerası. Səməd Vurğun adına Azərbaycan Dövlət Akademik Rus Dram Teatrının səhnəsində baş tutmuş və ölkədə azərbaycanlı xoreoqraf tərəfindən qurulan ilk tanqo tamaşası olmuşdur. İstəyirdim ki, bu tamaşa sıfırdan axıra kimi mən gördüyüm, hiss etdiyim və düşündüyüm kimi olsun. Roza xanım yalnız tamaşanın premyera günündə hər şeyi gördü və çox böyündü. Bir sözlə, onun dəstəyini, böyüklüyünü hər zaman hiss etməmişəm.

- Həyatda məqsədiniz və ən böyük arzunuz nədir?

- Həyatda məqsədim həm bir sənətkar, həm də bir insan kimi iz qoymaqdır. Peşəkar sahədə arzum Azərbaycan mədəniyyətini, xüsusilə xalq rəqslərimizi dünyada daha geniş tanıtmış, bu sahədə yeni nəsil ifaçılar və sevərlər yetişdirməkdir. Mənim üçün uğur - təkcə nailiyyətlər yox, həm də sevimli, dogma, məni anlayan insanların yanımda sağlam olması və bir yerdə xoşbəxtlik və mənalı həyat yaşamağım deməkdir.

Söhbətləşdi: Havar Şəfiyeva